132415 ـ نماز در ساختمانی که بر روی قبرستان بنا شده

سوال

گروهی هستند که در طبقهٔ دوم و سوم ساختمانی که بر روی مقبره بنا شده نماز می‌خوانند. آیا نمازشان در این مکان جایز است و می‌توانند به این کار ادامه دهند؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

«اگر این ساختمان مستقل باشد و در محل نماز قبری نباشد، نماز درست است، چه در طبقهٔ اول نماز بخوانند یا طبقه دوم یا سوم، و کارشان اشکالی ندارد و نماز درست است، اما اگر قبرها در خود آن طبقه باشد، [مثلا] در طبقهٔ اول باشد و در طبقهٔ اول نماز بخوانند نماز خواندن نزد قبور و بین قبور صحیح نیست، زیرا پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ می‌فرماید: «بدانید که کسانی که پیش از شما بودند قبرهای پیامبرانشان را مساجد قرار می‌دادند، زنهار! قبرها را مساجد قرار ندهید، من شما را از این کار نهی می‌کنم»، و فرمود: «الله یهودیان و نصرانیان را لعنت کند؛ آنان قبور پیامبرانشان را مساجد قرار دادند».

و اگر دور و بر ساختمان قبر باشد تا وقتی در خود آن زمین ـ یعنی زمینی که ساختمان بر آن بنا شده ـ قبر نداشته باشد اما دور و بر و روبرو و پشت و سمت راست و چپ آن قبر باشد این زیانی نمی‌رساند، اگر خود آن زمین حاوی قبر نباشد.

اما اگر زمین مورد نظر مربوط به یک قبرستان باشد و آن را غصب کرده باشند، نماز در آن درست نیست و در آن عمارت نه در طبقهٔ اول و نه در طبقه دوم و سوم نماز گزارده نمی‌شود؛ زیرا این زمین تابع قبرستان است و غصبی است بنابراین ماندن در آن ساختمان و نماز در آن حلال نیست، بلکه باید آن ساختمان از روی قبرستان برداشته شود زیرا این نوعی ظلم و تعدی به قبرستان است».

شیخ عبدالعزیز بن باز رحمه الله

(فتاوی نور علی الدرب: ۲/۱۱۴۳).